

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj

dekre postán vagy helyben háso-
bord/ra:

Egy évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy órá helyben 1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadha-
unk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket kivéve,
napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Ötösor hasábozott gármond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttári oszlokok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Késziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

a „KELET“ politikai és közgazdasági napilap 1873 utolsó évfolyamára.

Lapunk fenállása harmadik évének utolsó negyedéhez ért. A pártfogás, melyet olvasóink részéről a multban tapasztaltunk, zálog a jövőre, de tanúsága egyszersmind elveink népszerűsége- s törekvésünk életrevalóságának is.

A jövő évfolyammal lapunk egyetlen tekintélyesebb képviselője lesz hazareszünk közügyeinek a szabadelvű Deák-párt szellemében. Éreztük e hivatás fontosságát s hogy annak megtelehessünk Erdély minden részébe bocsátott felszólításunk útján meglevő munkatársaink, de különösen levelezőink számát tetemesen szaporítottuk.

Vezérelveink nem változtak; méltányos igényei védelmére bárkinek tért nyitunk: deákpárti programunkra azonban sem személyes, sem felekezeti befolyást nem tűrünk. A nyilvánosság hatalmával lépünk fel a jog és igazság megtámadói ellen, ostorai leszünk a bűn- és tudatlanságnak, magasztalói az erény- és érdemnek.

Céljaink tisztaságának nemes öntudatában kérjük ki olvasóink pártfogását.

Kolozsvárt, szeptember hó 1873.

a „KELET“ szerkesztősége.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.	Negyedévre	3 frt.
Fél évre	6 „	Egy órá	1 „

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendő.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Kolozsvár, 1873 szeptember 22.

© Panaszsál van megtelve a levegő. Az élőknek kettős a bánatuk; egyik a kimultakért, másik önmagukért. Azokat siratják, mert meghaltak, önsorsukat, mert nem fogtak megélni. Járvány, rossz termés, drágaság, pénzhiány, a keresett szavak, melyeket ingyen szór mindenki. Fontos arczczal hangsúlyozza a zomszéd szomszédjának, hogy „nehéz időköt éünk.“ Ez viszont tovább adja a nagyhorderejű jelszót s rövid időn a világ pusztulásáról beszélnek az utcái kufarok.

Ha azonban a gazdát kérdezzük a tényleges viszonyok iránt, elpanaszolja ugyan, hogy töröküzaja gyengén áll s talán még azt is, mit a Deák Felecz parasztja, hogy májja nem termett, de sok faggatás után beismeri, hogy buzája jól eresztett, repczéje régideje nem volt olyan s meglehetősen szőlőtermésre is van kilátása. Végén is kiált, hogy egyenként gazdáink nem állanak rosszul; összesen véve azonban csak panaszt hallhatni. Ősi szokás minálunk, hogy egymást ijesztgessük; minden ember elhallgatja, a minék bővében van, de arról sokat beszél a minék hiányát érezi. S az így keletkezett terrorizmus tartozkodóvá teszi a piacot. Senki sem bocsátja a kereskedelembe terményeit, mert a jövőtől retteg s számára még jobb árat vár.

Nem érhet népet súlyosabb csapás, mint az önbizalmatlanság. Minálunk pedig e betegség nagy mértékben uralkodik. A helyett, hogy egymást kölcsönösen vigasztalják, közös erővel működünk oda, hogy elijesszük. A pesszimizmus kiált minden jó reményt s ki tényleges adatok alapján szerzett is magának meggyőződést, elveszti bizalmát saját tapasztalataiban.

E zavart állapot minél gyorsabban tisztázást igényel. A közepesen álló álló természetről, míg labon állott a gabona, a kormány s az ország tudomást szerzett, de a végeredménnyel maig sincs tisztában. A kinek jó termése van, máshol véli a nyomort s ez uton készek vagyunk közösen egy nagy országos nyomort képzelni. Ezért óhajtuk mindenekelet a felvilágosítást. Ha természetünk csak a közepesen áll valamivel alább, ez még korántsem határos az inséggel. Rendes viszonyok közt Magyarország felé állítja ki az összes magyar-osztrák birodalom terményeinek. Hazánk évenként átlag 150 millió mérő gabonamut hoz létre. E mennyiségnek ha igen tekintélyes része is maradt el a jelen évben, akkor is csak a kivétel szenved hiányt s belső inségről pedig a közlekedésügyi mai fejlett állapotában még akkor se lehet szó, ha

termésünk képele volna fedezni szükségletünket. A bizalmatlanság minden tekintetben tehát indokolatlan.

Ebből azonban természetesen nem következik, hogy egybefont kezekkel várjuk a jövődot. Ha valóban komoly következményektől tarthatunk, úgy a nyomor csak a jövő évi termést közvetlenül megelőzőleg következtethet be, addig van időnk tisztába jöni viszonyainkkal s elejét venni a csapásnak. A kormány teendője ugyan első sorban biteles statisztikai adatok alapján kimutatni természetünk állapotát, de a törvényhatóságok feladata a netaláni következmények útjába állani. Az önségely az emberi haladás alapja s megvéink különösen, melyek hazánk önállóságát megtudták védeni egykoron, alkotmányunk biztosítva lévén, tanulják meg védeni a köznépet is a szenvedéstől. Élelmes százaink közt akár hány községre akadunk, hol régi időkől fogva magtárak állnak fenn. Kedvező időben a gazdák önkéntesen gyűjtik egybe a gabonát s szüktermő években használt veszik. Ázsiában ez nem volt szokás és mi még nem tanultuk meg Európától.

Ideje volna talán már ébredni s tevékenységhez fogni. A megyei bizottmányok öszi ülésai közelebből tartatnak meg. Legjobb alkalom a végre, hogy a megye tisztába jöjjon helyzetével s erélyes intézkedéseket tegyen e netaláni nyomor enyhítésére. Kötelesség ez és nem ingyen kegy.

— A consulatások köréből Az „Ung. Lloyd“ arról értesül, hogy az eddigi temesvári török főconul Murad effendi nyugalmába helyeztetett és hogy a porta ezentul Temesváron nem fog többé fizetett consult tartani, hanem jövőre csak választott coasul által képviselteti magát. Az eddigi török alconsul Zimonyban Titzio ur, ugyanoda consullá nevezetett ki.

— Mazuránicsnak banná való kinevezése fölött tegnap nyilatkozik az „Obzor.“ Tele van elragadtatással és jó reménységgel. Mazuránics kinevezését a demokratikus elvek triumfának nevezi. Egy régi római jellemet lát benne. Ő az első alkotmányos bán, a többi mind oktroált volt. Az ő kormányzásától függ a horvát nép rokonszerve az unio iránt. A népnek és a magyar kormánynak teljese erővel kell támogatni Mazuránicsot. A horvát országgyűlés tenyerén hordozandja őt, mert vele kezdődik az alkotmányosság rehabilitása a nép javára. — Az „Agrarier Zeitung“ szintén rokonszervvel csatlakozik az új bánhoz s a legcélszerűbb reményeket táplálja kormányzására iránt.

Castelár programbeszéde.

(Vége.)

De sajnos tény is kénytelen vagyok constatolni; és midőn ezt teszem, nem szeretném fel költetni azon szenvedélyeket, melyek táplálékot nem minlig a nép vágyaiban hanem a nagyok vétkeiben találunk: számos elökelő család kiküldte gyermekeit külföldre, hogy így megszabaduljanak a hátkötelezettség alól. A kormány el van határozva egy törvényjavaslatot terjeszteni a cortes elé, melynek értelmében nevezetes pénzbürséggel lesznek büntetendők azon családok, melyek ekként cselekedtek. (Átallós kelyeslés és taps.) Ha a 80.000 emberből álló tartalék nem elegendő, új felhívást fogunk kibocsátani, hogy a hadsereg számát szaporítsuk.

De nem elég csak az, hogy visszaállítsuk a fegyelmet a hadseregben; nem elég, hogy tartalékcsoportokat küldjünk a hadsereg után. Állandó helyőrségek szervezésére kell törekednünk egyes nagyobb városokban. Egy nemzeti őrsereget kell szerveznünk s kell, hogy e nemzeti őrsereg ne egy párt, hanem az egész ország szolgálatában álljon; mert hiszen ezen ország minden pártjának csak egy érdeke lehet: a haza megmentése!

S ha szükség lesz reá, mozgó nemzetiőrséget szerveznünk, el fogjuk küldeni az északi részekbe, hogy így egész Spanyolország segítségünkre eljöhessen az absolutizmus hatalmát.

Szükséges e mellett, hogy külön csapattesteket szervezzünk, minők a műszaki csapatok. Németország, Franciaország Anglia gyárai ágyukat és fegyvereket szolgáltatnak a carlistáknak. S némi tekintetben előnyös biztosított számukra. Szükséges tehát, hogy mi tudománytal és képzettséggel verjük le a nyers erőt. E célból új műszaki csapatokat kell szerveznünk, melyek támogatni fogják tűzsergűnket szakavatottan e rettenetes háborubban.

Mig miitt tanácsoznunk addig táborba kell szállania valamennyi tábornoknak, bármely párthoz tartoztak legyen is, a haza érdekében; büséget fognak ök esküdni hivatásuk fényének és dicőségének tudatában azon kormánynak, melynek célja megmenteni az országot egy jobb jövő számára. — Törvényjavaslatot fogunk öök elé terjeszteni a közbiztonságról; ostromállapotot fogunk elrendelni az egész ország területén, mert nem törhetjük, hogy a carlisták bármiféle segítségben részesüljenek.

Folytatni fogjuk a háborút, a nélkül, hogy a jelenlegi körülmények között valami nagy tekintettel lennünk a humanizmus elveire. Mit csinált Lincoln, a midőn a háború dult az egyesült államok földjén? A puszták ezen elhagyottak fia, ezen egyszerű hajós bejutott Washington capitliumába s nevét öök betűkkel jegyezte fel a történelem legfényesebb lapjaira, midőn eltörölte a rabszolgaságot, és mit tett e fértő?

A nélkül, hogy megkérdezte volna a congressust, felfüggesztette a babes corpust; karbatalommal akadályozta meg a meetingek tartását; felfüggesztette a rajtszabadságot, zár alá vetette a rabszolgatartás mellett küzők vagyonát, s balállal büntette a katonákat, kik megtagadták az engedelmességet.

És vajjon ki merészelné Lincoln t zsarnoknak, saját ellenségnek nevezni? Lincoln neve ma a hősök, vértanúk, s az emberiség megszabadítóinak nevei között tündökl.

A mi bennünket illet, t. képviselők, mi nem fogunk tenni semmit, mielőtt a kortest meg nem kérdezőnk, s a nélkül, hogy ne hatalmaztatnánk fel öök által. Azon napon, melyen bizalmatokat elvonjátok tőlem, megszűntem a hatalom élén állani.

Most már, képviselő uraim, mit követel tőlünk a közvélemény Spanyolországban? Mit követel tőlünk Európa? Európa csak akkor fog elismerni bennünket, ha meg fog győződni arról, hogy a köztársaság be tudja hajtani a cortes által megszavazott adókat, hogy tudja fegyelmelni hadseregét, fenntartani a rendet, biztosítani az összes jogos érdekeket a munka tulajdonát, és elérni azt, hogy semmiféle demagogia, sem a vörös demagogia, mely a déli tartományokban van elterjedve, sem a fehér demagogia, mely az északiakban terjed, meg ne fertőztethesse a mi democratiánkat. (Igen helyes!)

Eonélfogva Spanyolország és Európa a rendet követelik tőlünk: mi rajtuk van a követelésnek eleget tenni, önkön van minket ebben támogatni; és mindnyáján egyfűtve meg fogjuk menteni a szabadságot, meg fogjuk menteni becsületünket, meg fogjuk menteni a civilizációt; és a mi köztársaságunk, mely oly ragyogó, mint a mi napunk, oly tiszta, mint a mi egünk, el lesz ismerve a világ minden királya, és minden nemzete által. (Tartós helyeslés nyilvánítások.)

A m. k. belügyminiszter 3073. eln. sz. a.

a cholera árvák segélyezése tárgyában a következő leiratot intézte a főispánhoz.

A folyó évi jul. 28-án 2502. sz. alatt kibocsátott körntérvényben felhívtam méltóságodat, hogy az országban uralgó cholera elfojtására és a járvány folytán felmerült inség enyhítésére mily irányban működjék.

A járvány — mely ezen felhívásom kibocsátása óta lefolyt idő alatt, vagyis augusztus hónap leginkább pusztított — most már az ország legtöbb részében szűnőfélben van ugyan; de hogy az már eddigi halottakban mily nagy számú áldozatokat kívánt, most tölök ki azon hivatalos jelentésekből, melyek az augusztus hóról szóló adatok alapján a törvényhatóságoktól beérkeztek.

Fájdalommal tudatom méltósággal, hogy ez adatok oda mutatnak, miként a járvány áldozatok száma halottakban, az egész járvány mult és f. évi tartama alatt a százezret felülhaladja.

A járvány nagyrészt a szegényebb sorsú földmives és napszámos osztály közt dult, kik nagyszámú özvegyet és árvát hagytak hátra nyomorban és inségben.

Ezeket segíteni, gyámolítani minden egyeseknek emberbaráti kötelessége.

A kormány e tekintetben kötelességének ismeri maga részéről a lehetőt megtenni; de a kormány és a törvényhatóságok működése, bármennyire tevékeny legyen is, nem elegendő arra, hogy a cholera által elhunytak hátrahagyott özvegyei és árvái nyomorát kellőképpen enyhíthesse; erre a vagyonszemből és testületnek az eddigénél nagyobb mérvű közreműködése szükséges; de leginkább szükség, hogy ez ügy — mely különben már a törvény rendelkezésénél fogva is első sorban a községeket illeti, — ezek által karoitassék fel teljes odaadással s a hazafias, a humanismus oly bizonyítékai, melyek igazolják, hogy a községek életképessége megfelel azon autonómiának, melyet nekik az 1871. évi XVIII. t. cz. adott.

A községek közül bizonyára lesznek olyanok, melyek szegénységük és egyéb csapások miatt nem bírják meghozni a kellő áldozatot, és ily viszonyok közt helyén látom, a hol szükséges leendő, a községeket állami segéllyel is támogatni.

Tekintve azonban az állami pénztár jelenlegi kedvezőtlen helyzetét s azt, hogy a segélyezés ily neme csak a végső esetben alkalmazandó, — a községek legnagyobb részében, úgy hiszem, nem leendő lelközhetetlen akadályokkal egybekötve, hogy a vagyontalan özvegyek és árvák sorsán maga az illető község segítsen első sorban, mert habár az özvegyek és árvák száma az egész országban több ezerre megy is, de ezen szám sok és ezek közt jobb módú község közt osztik meg, és ha az egyes községek vagyonszemből tagjainak sorakozása vállvetett buzgólkodása, mindenek előtt — pedig áldozatkészsége mellett azon egyszerű mód vétetik alkalmazásban, hogy közsülök az egyik saját és háznépének felesleges ruháját, a másik hajlékát, a harmadik táplálékát osztja meg a szegény árvákkal s özvegyekkel, negyedik filléreivel segíti őket, és ha ehez az egész országban a vagyonszemből s testületi adakozás útján begyűlendő nagyobb mérvű segélyezések hozzáadnak és ha ott, hol szükséges, leveles-ösztöi intézetek állítanak fel, remélem, hogy a szegény árvák és özvegyek megmenekülnek, és soruk legalább egyelőre, a tél tartamára biztosítva leendő.

De ez árvák sorsának nem csak időleges, de végleges biztosításáról s illetőleg jövőjéről is kell gondoskodni; ezt tenni — az úgynevezett akár társadalmi, akár emberi, de leginkább állami szempontokból kifolyó horderejét tekintve — a nemzet kötelessége.

A járvány által előidézett helyzet ez idő szerint felette szomorú, gyászos; de ha már magán a bajon nem segíthetünk, leginkább igyekezzünk annak megkísérelését következmenyit közös erővel lehetőleg enyhíteni.

A nagyszámú árváknak ugyanis most nem a szülői akarat fogja kijelölni jövő foglalkozásukat, életpályájukat, hanem a körülményekhez képest jelöljék azt ki — a gyámhatósággal egyetértőleg a községek, vagy kijelölhetik oly egyesek is, kik ez árvák tisztességes jövőjét megállapítani vállalkoznak.

Hazánkiai közül iparos, a szükséghez képest vajmi kevés van; oda kell tehát törekedni, hogy e

szegény árvák nagy része jövőjét az ipar terén találja fel, értem a gazdasági és nagyobb képzettséget igénylő kézi ipart, gépészetet stb.

Nagy fontossága tény volna tehát oda törekedni, hogy ezen árvák ne csak testileg mentesnek meg az éhezéstől, hanem szellemileg is lehetőleg kiképezetnek azon irányban, melyen hazájuknak leginkább hasznára válhatnak.

Ha először majd az idő, midőn ez árvák a haza munkálkodó polgárai, hasznos tagjai lettek, akkor bennük részben kárpótolva lesz a nemzet mostani vesztesége s ők ép úgy fogják szeretni e róluk gondoskodott hazát s áldani azon kezeket, melyeknek sorsukat köszönhetik, a mennyire kétségbe vannak esve most kenyérkereső szülei elhunytá fölött.

Méltóságod a fennebbiek valószínűsítésére sikeresen közremunkálhat, a mennyiben méltóságod állásánál fogva a megye és az ottani társadalmi életnek egyiránt élén állván: mint ilyen, legfőbb befolyással is lehet az önkormányzati tevékenységnek e téren kifejtésére s az úgynevezett községek és a megye lakosai által minél buzgóbb előmozdítására.

Az előadottak alapján felhívom méltóságodat, hogy a járvány-halottak után hátramaradt árvák érdekében működését fennebb kifejtett irányban azonnal megkezdje, illetőleg folytassa, minek eszközölhetésére legszükségesebbnek tartom, hogy méltóságod a járvány következtében visszamaradt vagyontalan árvák ellátását és nevelését személyes figyelme és gondoskodása tárgyává tegye; hogy továbbá a rögtön segélyezésre és fenntartásra megkivántatott adakozásra nézve mindent elkövessen, miszerint az mentül sikeresebb legyen s hogy a jótékonyágnak minden — eleve meg sem határozható — csatornáit, milyenek a vagyonszemből egyesek vagy jótékony intézetek és testületekhez, különösen a jótékony-nőgyesültekhez intézendő külön felhívások, jótékony cselekedések, sorsjátékok stb. megindíttassanak; hogy — ha még nem történt volna — az előidézett körlevelemben is jelzett gyámolító bizottságok megalakíttassanak; szóval kövessen el mindent, hogy az országos csapás utóbbjai most és a jövőben mentül szűkebb korlátok közé legyenek szoríthatók.

Elvárom egyébiránt méltóságodtól, hogy ez irányban működéséről hozzám időnkint jelentést tegyen és az elért eredményt tudomásomra hozza.

Tudatom egyébiránt méltósággal, hogy a vezetésére bízott törvényhatóságot egyidejűleg felhívom, hogy ez tisztviselőit a méltóságodnak e körbe adott utasítások mentül sikeresebb foganatosíthatása szempontjából hatályos és buzgó közreműködésére utasítja; hogy a járványban elhunytak után hátramaradt azon vagyontalan özvegyeket és árvákat, kik a megélhetésre nem bírnak elég keresetképességgel és segélyre vannak utalva, irassa össze és hozzám terjessze fel, s hogy az esetben, ha az árvaszékek tartalékoltoké részben a szóban forgó özvegyek és árvák segélyezésére lenne fordítható, erre nézve határozzon s határozatát megerősítés végett mielőbb juttassa hozzám.

Végül megjegyzem, hogy az ország főpapjait (az érseket, püspököket, evangélikus, ágostai és helvét hitvallású superintendenseket) megkeresem egyúttal, hogy az országiszerte megindított adakozást a maguk részéről is segélyvel gyarapítsák, s hogy alárendelt lelkészeiket a kitűzött cél felkutatására és lehető előmozdítására utasítani sziveskedjenek.

Budapest, 1873. szeptember hó 16. Gr. Szapáry Gyula, s. k.

sunkkor álmunkból azt mondja, hogy most nem lehetünk ébren, a megsértetés veszélye nélkül.

Azért csak aludj édes gyermekem, aludj s adj hálát az istennek, ha nem kellend őjjel nap-pal aludnod! Hidd el némely nő még ebbe is bele kell, hogy adja magát.

— Igen de — véle ellen Mária Lujza, k akarátán kívül kissé nyugodtabb lett s nem tudott megtagadni egy mosolyt barátja vigasztaló alap-eszméitől — de kedves Károliné, gondold meg, hát ha a kártyadűh hozta elő e tivornyázást?

— Ez esetben, folytatá a bárónő gondolkozva, azt lehet mondani, hogy egy nő nem tett eleget, ha csak alszik, szükség esetén tetszalottnak kell ennie.

— Ugyan mi okon?

— Mivel a tetszalottak sem nem beszélnek, sem feleletre nem képesek, s mivel a szavak, ha mindjárt egy égi angyal ajkairól bangzanak is, mindég csak szavak maradnak, tudniillik oly kis kellemetlen valamik, melyeknek az. ki azokat az igaztottság percében belőnk, kiereszkolta, oly értelmesség adhat, a milyen neki éppen tetszik.

— Érttem; jól van, tehát aludni fogok.

— Csak hogy kellemmel aludj édesem. Mindenek előtt gondold meg, hogy szemeidnek ama reggeli kábultsága szomorú kifejezése nem szabad hogy meglassáék visszafordított, mert akkor lásd azt kérdheti gyöngéd férjed, miért oly borús tekinteted s ily kérdésektől mindég meg kell kimélni magad nehogy ismét alkalom nyíljon s szükséged legyen tetszalottá lenned.

A két fiatal nő elvált. És Vallden, ki még nem volt ébren, midőn leje kikészített a felöltözés

Bukaresti szemle.

Az önáltal közzét. „Allgemeine Z.“ cikke, mely az I. Károly alatt eszközölt vívmányokat adta elő, felette elkeserítette a vörös atyafiakat. A „Romanul“ szerint nem I. Károly herceg és a mostani fehér-ministeriumé, hanem Couza herceg és a Bretiano ministeriumé a dicsőség mindazon vívmányokért és így a Catargiuministerium idegen tollakkal ékesítette magát. A vörösek szívök gyökeréből gyűlölik a mostani kormányt s nem késedelmeznek minden rágalmat össze-szedni és naponta közölni a külföldi ellenséges érzelmű lapok után I. Károly és kormánya ellen. Nagyon rosok jött tehát az „Allgemeine“ ösmertes cikke s nem kevésbé zavarta meg a vörösek circulusát. Való, hogy néhány törvény még Couza vada alatt hoztatott volt s így a vöröseknek volt azokban részük, de az is tény, hogy azokat a törvényeket a mostani kormány léptette életbe. Felette hosszadalmas dolog lett volna aprólékosagokba ereszkedni és úgy számolni elő, hogy mennyi érdeme van Couzának s mennyi I. Károlynak az eddigi vívmányokban; de anynyi tény, hogy az „Allgemeine“ tableauja egészben véve hű volt s épen ez nem tetszik a vöröseknek s főleg Rozettinek. Említettem volt, hogy ez a jó ur a Napoleon bukása után kibujdosott volt hazájából s előbb Nizzában majd a Szajna mellett telepedett le s onnan irta a „Romanul“ számára a Gabbettista, republicanó-communard féle cikkeket, melyeknek célja volt a Dimbovicza partján is köztársaságot alapítani s Károlyt hazájába visszahúzni. A végzés azonban másképp akarta. Ugyan is nem csak I. Károly tért vissza európai utjából adoptio hazájába, hanem maga Rozetti és önként hazajött bujdosásából ősi hazájába, mintán átlátta, hogy Mac-Mahon elnöksége alatt nincs kilátás a románai republika. Itthon van tehát a híres republikánus Rozetti s mióta haza jött megszokott írgatásait a kormány és a magyarok ellen tovább üzi, azonban sietek megjegyezni azt is, hogy felette kevés sikerrel, mert a jó öreg ur már is Cesar Boliak sorsára jutott, t. i. egyiknek sem hisznek többé s mosolyogva olvassák ábrándos vezércikkeiket. E vezércikkezésnek egyik napj tárgya most a Viktor Emanuel u. a. Bácsa és Berlinbe. Messze, vinne céltól ha mind előszámlálnám a vöröseknek ezen utazáshoz kötött conjecturait. Elég lesz mondanom, hogy nem tetszik nekik, mert ebben a latinus mis elleni szövetséget sejtnek, a mihez egy latin királynak nem kellene segédkezet nyújtani. Holott találhatnánk a vörös urak idehaza sokkal sürgetőbb tárgyat is, mint a világpolitika. Ilyen legközelebb a szüktermés miatti általános aggodalom mióta a szárazság a tengeri termést nagy részben megpusztította. A kormány összehitta a megyei bizottmányokat, hogy találjanak módot a fenyegető ellenség az éhség előzésére. Mig a kiáka fenállott, minden faluban volt 1828-tól kezdve községi magtár Kiszszelleff orosz-tábornok rendelete folytán. Való, hogy az orosz-tábornok előtt nem a román földnépének jóléte, hanem hadseregének ellátása lebegett. Azonban a jó intézkedés az orosz-sereg elvonulása után is egészen 1865-ig fenállott. Akkor azonban Kogalniceánó minister, mintán az országgyűlést katonasággal szétkergette és a jobbgyokat fejedelmi rendelettel felszabadította, a falusi magtárakat is megszüntette. Most már szabaddok vagytok s gondoskodjatok magatokról, írta a nagy minister. A megyei bizottmányok leghelyesebben tennék, hogy ha a magtárak helyreállítását újból kimondanák. Azonban a többi aprólékos napieseményeken és a vörös atyafiak világ politikáján átsurranva érdekesebbnek találom röviden megösmertetni a Lugosnál 1685. szept. 21-én hősihalált szenvedett Veteráni tabornoknak egy 1688-ban Oláhországról irt

s kissé zavart arccal jött elébe, egészen el volt bámolva Mária Lujza komoly, de nyájas és megnyerő modora felett, mely az éji jelenetre való emlékezésnek még csak nyomát sem látatá.

— Istenemre mondom, mégis csak angyal! mondá magában férje. S egy ily nő mindig tiszteltet érdemel.

E nyájas tekintet, egy ily reggelen, százszor többet használ minden prédikációnál.

Mint egyszerű hálaáldozat, a kártya ma este nem mutatkozott s mi a billiárd kuicát illeti, azt Wallden úgy eltette valahová, hogy sehogy sem tudta előadni.

„Valóban“ gondolá magában Mária Lujza „Károlin igazi okos eszéyes asszony“, bár mindég így használna az általa ajánlott szer.

XIX.

Vilmos levele egy otthoni barátjához.

Mindig csak a folytonos panaszs-restségemre! De ha tudnád, hogyan állanak ügyeim, hálát adnád isrennek, ha csak néha-néha is kaphatnál tőlem egy pár nyomorú lapot.

Mintán kedveseim, kik ezeltől veled együtt olvasák naplóm, mind elköltöztek, most nyitlabbban s bizalmasabban írhatok, mivel egyedül a te szemid fogják átfutni e sorokat. Hanem a vázlatok ideje elmúlt, csak egyszerű lelkieleddel kell megelégedni, ha azt akarod, hogy szabad esti órámban, ily étekel tartalak.

A mi kis városunk egy roppant kedves, jószívű város, leljölmulhatlan egy város, a hol az ember soha sem kaphat ráthát, sem mellfájást. Mert lásd, itt az enter oly meleg légkörben lelkizik, hogy sz

s Urbino-ba küldött titkos levelét. Ezt a levelet Esarcu fedezte fel Urbino-ban, olasznyelvűen van írva s Esarcunak a „Pressa“-ban közölt román fordításából teszem át magyarnyelvűnkre. „Valachia — így kezdi Veterani — 19 vármegyére van osztva, de nincs egyetlen vára is, mert ezt a török nekik meg nem engedi. A megyék nagysága és képessége után mindenikben lehet egy-egy ezredet felállítani. Az ország a természet által van megerősítve, levén sok erdeje és völgye, Valachia erdeie, főleg a hol én átutaztam. Utazásunktól a Duna felé jobbra van a mint beszélük, egy szép ország — kis Oláhországot érti — a mely termékeny és sok rétje, sok faluja és zárdája van, főbb kasságak gabona, bor, barom és almából áll s békesidőben más tartományoknak is szolgálhatnak. Az oláhok humora állhatatlan fürge és brutális nincs más eszköz, mint az erőszakjarmra arra, hogy igére-tük megtartására hajtassanak. Mindamellett, hogy Belgrád Felsőged hatalmába esett — I. Leopoldot ér-ti, — Nikápoly képezi a dunántúli Oláh-ország kulcsát valamint Orsova is. Ha egy erősebb helyet találnék építenék én a mi részünkről. A vaskapun kívül a mely felette szűk s csak egy kisdud rő-szt érinti Oláhországnak, benn a Dunamellett három vára van a törököknek, ugymint 1 Kulla, 2 Gyurgyer vo 3. Braila: ezenkívül Bugiaco szoros Foksány néven Oláhország, szélén mely a Bodzaszorossal van összeköttetésben, s melyen a tatárok szoktak rendszeren Erdélybe betörni s a mely több félelmot okoz az oláhoknak, mint az említett török erősségek. Nekünk ezekkel szemben nincs más erősségünk mint az orso-vai bragoszlavi és rukali szorosok — vöröstorony és törösvár — 45 mértföldnyire a nevezett erdőtől és 4 órára Koronától Brassó.

Öt és félnapot eltöltött a nélküli hogy egy perczet is veszítünk volna, mig ő négy és fél ezreddel ezen szorosokon áthaladtunk. Mintán a Zii vizen áthaladtunk — Zsyla a vulkán szoros közelé-ben — egy Krajova nevű városba érkezünk, mely-ben nyomorult házak vannak s aztán a pusztákon és erdőkben néhány zárdára; aztán az Oitou átkel-vén, havasokon és erdőkön érkezünk Pitestre, me-lyet bár városnak neveznek, alig érdemli meg a jó fau — buon villagio — nevet, örményékny főleg borban termékeny. Pitestől Kimpulungot ismét völ-gyek erdők és havasok . . . Kimpulungot szép vá-rosnak tartják, holott nem más, mint jó falu. Ha Erdély atyja Veterani, Urbinohoz mérte az akkori oláhországi városokat, vagy teljesen igazra lehetett még 1848-ban is. „Mindéből tehát az következik — folytatja Veterani — hogy nincs nova elhelye-zni a hadsereget, s a hol lehetne, az csakis Tokaany, Nikápoly és a nevezett török váak s fontolóra kell venni azon nehézségeket, melyeket újabb segédse-gek küldése esetében a nevezett szorosokon kellene győzni. Az udvar állóhelye, hogy az oláhok aján-lottai és segédelme csak is titkos lehet, mintán ők a török által le vannak igázva. Hogy Oláhországot felségad számára meghódítsuk, szükségünk van 18 — 20 ezred gyalogra, lovasra, dragona és ágyukra, hogy a nevezett várakat bevehessük és hogy szállá-sunk lehessen egyetértésre és nyájasságra van szük-ség, mert félni lehet, hogy a nép minelyt a szál-lásolás súlyát érzeni, elmagyárják el házaikat, mint tesznek a tatárokkal, elfutván az erdőkbe, hol men-tek minden bántalomtól; akkor a katonák a házak-ban maradnak, de minden nélkül azokban. Utazá-somban igyekeztem megnyerni őket, de azokkal föl-fedeztem azt is, hogy ők hazájok erejét nagyon jól ismerik. A törökök előzése nélkül tehát nem sokat reménylhetünk. Ezt téve azonban, arra kényszerít-nők a lakosokat, hogy azt tegyék, a mit most a

utczák meg telen is egyik szomszédától a másik csaknem be vannak tűtve; s mit gondolok, honnan származik a joltvó láng, mely sugarait az egész városra kiterjeszti s verunket oly sebes karingésbe képes hozni, hogy tél közepén is nyári légben kép-zeljük magunkat? Hát bizony, tud meg, e tűz, e láng, szép holgyeink rózsaszínűk s tüzes nyelvce-kegől foly.

Te még soha nem láttál egy ily kis városban. Neked még képzeted sincs azon előkelő világról, mely a polgármesteren kezdve, le a fűszeres kis ke-reskedőig, árupadja mögött, összeesküvést forral egy másik „előkelő világ“ ellen, mely a városban kívül a környéken tartja székhelyét; s mintán előttem ez mind ismeretlen, tehát tud meg pajtás, hogy igen veszélyes valami, az embernek e két párt közé kerülni.

A várostól néhány mértföldnyi távolságban, körülbe több igen tekintélyes urasági birtok van; birtokosaik részint az új, részint a régi aristokrati-ához tartoznak.

Ezeknek meg van természetesen finom és elő-kellő társadalmuk s évenként alig kétszer látogatják meg e kis város.

A városnak ellenben igen kedélyes és vidor szellemű társas köre van, mely hajdonta egyesüli kívánt volna a vidékivel; ettől azonban rendenta-sítottatván, ő állott az erdő felől s nagyobbak kép-zelést magát s most aztán isten legyen igralmas a főbb ranguak egyik-másik valamely tagjának, a ki a kisebbnek hálójába talál kerülni, mert csaknem oly menthetetlenül elnyelik, mint a legyet a pókhá-ló szövévénye.

(Folyt. köv.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Két erkély-szobácska.

Regény, két kötetben.

Írta: Flygaré-Carlén Emilia.

Második kötet.

XVIII.

(Folytatás.)

Mária Lujza elbeszélte az éji események részleteit. Mélyen és oly kegyetlenül sértett önérzete nem kimélte Wallden. A bárónő képzeli tudá őt, mint udvariass férjet s mint megsértett uralomvá-gyót, miként szóokol nejének. De a helyett, hogy a bámolat és harag folkiáltásába törjen ki, ne vetve így felelt:

— Édes istenem, kedves barátom, mily bol-dog vagy te, hisz téged irigyelni lehet!

— Ugy vélem, nem igen alkalmas időben tré-fálsz, viszonzá Mária Lujza félig sértődött hangon.

— Teljességgel nem tréfálok! Egy oly nő, ki már három hó óta van férjénél, a nélkül, hogy Bacco-hus szőlő-koronáját látta volna még férje hálántékai körül fondóni, valóban irigylésre méltó, és azt ta-nácslom neked, mint legjobb barátod, se most se jövőben észre ne vétesd, hogy emlékeztet kiterjed estétől reggelig. Lásd kedves Mária Lujzám, nekünk nőknek mindég aludni kellene, aludni mélyen, mint köveknak, mielőtt belő szentünk első felocsúda-

törökökre tesznek. Ezeknek adnak évente ötszáz szcskót, lovakat és élelmet, a melyekért aztán a törökök szívesen nyakukon vannak sürgötve ezen adókat. Veterani azzal végzi jelentését, hogy Fok-sánynál kellene egy erős vár építeni. Mennyire belátott e hős hadvezér a jövőbe, csak röviden említem meg, miszerint száz év múlva 1798-ban Fok-sán közelében Martinestné vivták hadseregeink azt a fényes győzelmet, melynek következménye lón a szisztóvi béke és a mely után töröksereg többé hazánk földét nem taposta. Ezért kívántam a hős tábornoknak ezen levelét magyarrá fordítani.

BELFÖLD.

Kézdí-Vásárhely, sept. 18. 1873.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Bizonyára nem ismeretlen becses lapjának olvasói előtt az azon nemes czél, melynek elérésében Háromszék lelkes női jelenleg fáradoznak t. i., hogy Kézdí-Vásárhelyre egy leány-árvaházat állítsanak fel.

A múlt év októberében tartott ez ügyben az első két gyűlés, egyik Kézdí-Vásárhelyt a báró Szentkereszty Stéphanie ó nagysága a másik Sepsiszt-Györgyön a báró Szentkereszty Zsigmondné ó nagysága elnöklte alatt. Mindkét helyen e célra működni válsztmányt alakítottak s hogy azok lelkesen és az ügy iránti buzgóságtól áthatva munkáltak, bizonyítja azon körülmény, miszerint ma már az árvaháznak Kézdí-Vásárhelyen egy épületes laktelke van, annak teljes berendezése, az abba felveendő legelső tíz árvának első évi ruházata, élelme biztosítva s 14400 frt alaptőkéje van. Es oly eredmény, minőt tenni akaró és tenni tudó férfaink is ily rövid idő alatt ily sikerrel bármint felkarolt és nemes célú ügyben aligha eddig elérni tudtak!

Azonban, mi, a kik láttuk a buzgóságot és lelkesedést, mely e czél megközelítése érdekében kifejtett az eredményt csak is méltónak és kiérdemeltnek mondhatjuk, mert a kitartó szorgalommal folytatott gyűlések mellett színelőadások, hangversenyek, táncszámlak s sorsjátékok rendezettek kiváló ügyességgel és szép sikerrel. Legközelebről pl: folyó 7-11-ig a Kézdí-Vásárhelyt a báró Szentkereszty Stéphanie ó nagysága személyes vezetése alatt egy hangversenyyel — melyben Szentkereszty Stéphanie és Szentkereszty Iréne bárónők is közreműködni kegyesek voltak — megnyitott női munka és ipar-tárlat rendezett melynek tiszta jövedelme 1100 frt o. é. összeg volt. Ez összegbe Clotild főhercegnő ó fensége is 20 frtot ajándékkal küldeni kegyes volt.

Mellőzve ez uttal az egyesek által méltán megérdemelt elismerés kifejezését, csupán annyit kívánok felemlíteni, miszerint; miután alapszabályai már megerősítve vannak, az árvaház jótékony működését 6 árvának bevétele által már folyó év október havában fényleg megkezdendi.

Végül nem tehetem, hogy kifejezést ne adjak soraim bezárásakor azon ohajtásnak, hogy vajha mentől többen s mentől lelkesebben karolják fel ez ügyet és úgy a berendezéshez szükséges egyes czikkeket mint pénzösszegek adományozása által pártolják ezen szent ügyet.

Nagy Gábor.

Victor Emánel király Bécsben.

Victor Emánel király meglátogatta ó felsége kíséretében a lókiállítást. Beláthatatlan néptömeg gyűlt össze a lókiállítás bejárata előtt, hol az osztrák miniszterek, Sztávy és Wenckheim, valamint a kiállítási bizottság többi tagja várta a magas vendéget. Grünne gr. mint a bizottság elnöke üdvözlé a két királyt, s Victor Emánelnek egyuttal Mengen és Nádasz tábornokokat bemutatva, kikhez az olasz király néhány barátságos szót intézett. Alig hogy ó felségeik bejutottak a kapun, oly nagy tömegben töltött a közönség a bejárat felé, hogy a rend csak nagy nehezen volt ismét helyreállítható. Két óráig tartott, míg a két fejedelem megérte az egyes lovakat. Midőn ó felségeik a lókiállításból kikerkeztek, a közönség hangos éljennel fogadta őket.

Az olasz király kíséretével és rendelkezésére bocsátott urakkal sept. 19-én délelőtt meglátogatta a világkiállítást, a hol több főherceg, a főigazgató és az olasz kiállító-bizottság által fogadtattott. A király a rotundát igen behatóan szemlélte meg, továbbá az olasz osztályt és későbbben különös figyelmet tanuított az osztrák és a magyar osztály irányában, midőn elismerését ismételtén nyilvánította, a király még meglátogatta a francia, angol, amerikai, német és orosz osztályokat és a géposztraktot; délen a császárpavilonban dejeuner volt, a hol ó felségein kívül résztvettek a főhercegek, a király összes kísérete, Robilant és Wimpffen követek, az olasz főigazgató Conte Borromeo, báró Schwarz, herceg Hohenlohe sat. Délután a király a lajtantuli ministeriumot fogadta.

A király által sept. 19-én adott diszebeden jelen voltak az olasz király összes katonai és diplomatiái kíséretével, az összes itt időző főhercegek és főhercegnők, az oszdenburgi örökös nagyherceg, a nagyméltóságok, az összes miniszterek, az itt időző magyar miniszterekkel együtt; gróf Bismarck po-

ross landstallminiszter, gróf Rengau württembergi landstallminiszter, Midendorff orosz államtanácsos, Ductorow orosz tábornok, Hotte francia ezredes és számos más idegen kitünőség. A király az ebédnél a következő pohárköszöntést mondá: Az olasz király felséges vendégünk, testvérünk és barátunk jólétére. Az olasz király hasonló toasztot mondott a királyra és a királynéra. Ebéd után cerele tartatott.

Az olasz király a király incognitópáholyából nézte a „Fantasca“ ballet előadását, aztán a királylyal gróf Robilant estélyére ment, mely igen élénken folyt le. Jelen voltak az összes főhercegek, a diplomatiái kar, a miniszterek, udvari méltóságok és a tábornoki kar.

F. hó 20-án reggel 8 1/2 óraker a király legfelsőbb parancsára a Schmelzen az olasz király előtt diszezmele. Erre Maroilsics tábornagszernagy vesénylete alatt 30 gyalogzászlóalj, 1 vadászzászlóalj, 2 vartüzérszászlóalj, 2 tüzérezred 88 ágyuval, 1 huszárs- és 1 dsidászrezd fognak kivonulni diszeben és öt harcrendben lesznek felállítva. Vasárnap ebéd Rajner főhercegnél, délután 2 óraker a király meg fogja látogatni a lóversenyt. Az olasz király elutazása Bécsből vasárnap este volt határozva.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szeptember 22. 1873.

A pénzügyministerium személyzete körében, mint az „L. C.“ hallja, nagy változás fog történni, a mennyiben több állomás megszüntetettik. Az állomások kevesebítése különben csak az alsóbb rendű hivatalokra nézve értendő.

A kolozsvári lóversenyek e hó 26 és 28 napjain fognak megtartatni. A világtárlat s a bécsi nemzetközi lóversenyek azt hisszük sokkal nagyobb vonzerővel bírnak, semhogy az idén lefolyó versenyeknek nagy élénkséget jósolhatnánk.

Üngyilkosság. Ajtai Ferencz kir. honvéd hadnagy a helybeli sarkterben szombaton délután pisztolylyal oltá ki fiatal életét. Hullájára csak est-alkony felé találtak a szomorú eset általános meg-illtetést keltett városzert. Temetése ma délután fog végbe menni.

Sétatérünk a hős őszi napok beálltával elvesztette szokott elevenességét s miután néhány nap óta katonai zene sem játszik többé a pavilonban, a közönség csak gyéren látogatta. A sandolínoknak sincs már kelete, bár az admirál lak még mindig tárva van. A czukrászat ajtai is bezárultak s a sétatér valódi mort saisonja csak ezután kezdődik igazán, a lövelde csarnokai azonban vasárnaponként most is elég népek s szenvedélyes lövéseinket tegnap is késő napszürkületig vígan durrogattak a löcsarnokban.

Értesítés. A kolozsvári „Augustaem“ nevet viselő — külmónostoruczai — intézet elemi iskolájában az 1873/ik tanévre a beiratások f. évi szept. hó 27. 28. 29 és 30-ik napjain történnék, a rendes előadások pedig okt. hó 1-jén kezdetnek meg; miről a tisztelt szülőket, illetőleg gyámokat azon figyelemzettel értesíteni, miszerint gyermekeiket vagy gyámoltjaikat a fennjelzett napokon annnyival is inkább igyekezzenek beírni: mivel okt. 1-jén tul — a rendes tanórákon — a beiratás csak azért sem létesíthető, mert az, a rendszeres tanításnak tetemes hátrányára szolgálna. Kolozsvárt, 1873. szept. 20-án. Széke Péter s. k. Augustaem-intézeti tanító.

Fröbel követőinek casseli közgyűlése, melyre többen számdékoknak Magyarországból is kimennek, f. hó 29-kén fog megkezdődni. A németországi vnsutak leszámított áru jegyeket adnak ki ezen gyűlésre utazóknak, a helybeli bizottság Wiegand elnöklte alatt szállásról fog gondoskodni. Magyarok számára jegyekről a Casselben lakó gr. Hessenstein Perényi Malvina urhölgy szívesen gondoskodik.

Botrányos jelenet folyt le tegnap este nyolcz óratáj a b.-monostorutza szegletén. Egy a mindennapi sphaerakon tulemelkedett szabólegény Learei szerű kétségbeeséssel átkozva sorsát s a világot, e nyomoru vakcsillagot, szenvedélyes kitöréseiben kimerülve csakhamar összeroskadt. Hullaszertü mozdulatlanságban feküdt itt negydc órákig, a közönség egymásra torlódv s a járdát teljesen elzárva vette körül, míg nagy soká végre argus szemű rendőrségünk is felfedezte a közbotrányt szülő jeletet s annak öntudat nélküli bösét zajtalanabb éjjeli szállásra vitette.

A kir. igazságügyminister Dávid Benő os. és kir. őrmestert a brassói kir. ügyész, Györfy Gábor szamosújvári fegyintézeti II od oszt. tisztii rnokot pedig a n.-enyedi kir. állügyész felügyelete alatt álló börtönből fogházfelügyelővé nevezte ki.

Blasek Antal okleveles erdész, folyó hó 16-án fél 9 óraker végelegyengülés következtében életének 66-ik évében B.-Hunyadon meghalt. Béke poraira!

Topánfalva községében e jelen év aug. hava 27-én a cholera járván miatt meg nem tartott országos vásár helyett, a jelen és oct. hava 8 és 9-én pótvásár fog tartatni. Alsófehérmegye alispánjától N.-Egyed, 1873. szeptember 9-én. Imreh Ferencz alispán.

Kassainé asszony a „Ref.“ szerint aprilis elsőjéről fogva a kolozsvári színházhoz szerződik viz-

szá. Mennyire igaz vagy költött e hír, nem tudjuk, de az igazgatóságtól minden esetre elvárjuk, hogy lépéseket tegyen ünneplott művésznőnk visszaszólítására.

Értesítés. Több oldalról vett kérdézőskö-désre van szerencsém ujlag értesíteni a t. cz. szü-löket, gyámokat s általában az érdekelt közönséget, hogy teljesen megszűnővén itt a cholera járvány, is-kolánkban az 1873/ tanév október elsején okvete-nül megkezdetik, ugyanakkor lépővén életbe a har-madik osztály is. Déva, szept. 20. 1873. Matusik Nép. János, igazgató.

A k.-vásárhelyi törvényszékhez az igaz-ságügyminis-ter telekkönyvvezető segéddé Szotyori József joggyakornokot nevezte ki.

Oláhfalva város köztisztvisletben állott, de-rék főpolgármestere: Lakatos József, a cholera-jár-vány áldozata lett. Béke poraira!

Hazánk ismét egyik jelesét vesztette el. Kubinyi Ágoston, a magyar nemzeti múzeum volt igazgatója meghalt. Az ó nevéhez fűződik a muzeum egy négyedzázados történelmei nemzeti kincseink nagy részét az ó önfeláldozó fáradozásának köszön-hetjük. Kubinyi Ágost született 1799-ben. A muze-um igazgatójává 1843. april. 8 kán nevezetett ki, miután ezen állomás husz évig őrésedésben volt. S az ó igazgatásának kora összeesik a magyar nemzet muzeum felvirágzásának idejével. A boldogult érde-meiről számos kitüntetésben részesült. A magyar tu-dományos akadémia igazgató tagja arany kulcsos, a vas koronarend III. osztályának vitéze s számos bel-és külföldi egyéb érdemejelekek tulajdonosa volt. 1868. május 3-án tartotta igazgatóságának huszon-öt éves jubileumát. Hosszas és súlyos betegség után tegnap előtt éjjél tájban végezte be életét. Béke ham-vaira!

Biasini Domokos, a főlövészmeisteri ál-lomásról lemondott Páll Sándor helyébe, főlövész-mesternek, a lövölde egyet közgyűlése által 58 sza-vazattal 47 szavazattal megválasztott. — A köz-gyűlés ezenkívül Páll Sándort s Deskovics Lajos szá-zadost eddig tanusított buzgalmuk, s érdeméért tisztisletbeli választmányi tagoknak egyhangulag ki-kialtatta. Biasini Domokosnak főlövészmeisterre tör-tént megválasztását Dr. Haller Károly allövészmes-ter vezetése alatt egy küldöttség adta tudtul.

A marokkói zultán meghalt, ennek foly-tán a zultán fia és fivére között polgárháboru tört ki.

New-Yorkban a Fisch és Hatsch bankház 14. más házzal együtt beszüntette fizetéseit. A áór-zén roppant izgatottság uralkodik, a kereskedelmi vi-lág nagyon izgatott; európai házakat nem fenyegeti veszteség.

Az egri érsek Dr. Samassa sept. 17-én mint ilyen, azután mint valóságos titkos tanácsos tette le az esküt a király kezeihez, az első cselek-ménynél gróf Crennville főudvarmester, Weukheim minister és Barthos ministeri tanácsos jártak köz-ben; a második cselekménynél pedig gróf Crenovil-le főudvarmester, gróf andrássy és báró Hofman osz-tályfőnök.

Az 1866-ki forradalmi mozgalmak. La marmora leplezéseit alkalmából a „P. L.“ meg-jegyzí, hogy a magyar ndr. cancellária irományai közt meg van teljes névjegyzéke mindazok ak, kik az 1866-iki forradalmi mozgalmakban résztvettek s ezek között egy sincs, a ki ma Magyarországon vagy Ausztriában valamely kormányhivatalt viselne.

Tudományos intézeteink közt először is a Kisfaludy-Társaság kezdi meg ujra működését jövő aszerdán, azaz folyó hó 24-én, a szokott délutáni 5 óraker. Ekkor tartandó üléseire következő előadások vannak bejelentve: Szász Károlytól. „Az aeposi me-se elmélete“; Pajer Antaltól, mint vendégtől, „Ádám“ című nagyobb költemény; végül Greguss Ágosttól: Lear király tébolya.

Toldi János világhírű orrművész városun-kat is fölkereste s az „Angol királyné“ című mu-lató kertét választotta tegnapi „egyetlen“ előadásá-nak színhelyéül.

Az új horvát bán 1814 aug. 11-én szü-lettet. Gümásiumi tanulmányait Fiumében, a jog-akadémiát Zágrábban végezte. Mint nemzeti költőt a 40-es évek végével ünneplették. Egy ideig Károly-városban ügyvédeskedett, honnan 1850-ben Zágráb-ba főállamügyésznek nevezetett ki. Mint ilyen, egy-szen 1860. évig működött és ekkor a horvátudvari kormányzók elnökövé tett. 1861-ben horvátudvari kanczellára neveztek ki, mely állást 1865 nov. 1-ig viselte. Ez idő óta nyugalomba lépett és a politikai életben csak mint a horvát országgyűlés tagja sze-repelt. A jelenlegi országgyűlés elnökévé választá s legújabbban élénk részt vett a kiegyezési munkákat létrehozásában.

Az új szolgálati szabályzat a honvédség részére, mint „L. C.“ hallja, még e hó folyamában fog a hivatalos lapban közölteni.

Halál, ijedségből. A legfőbb itélőszék-nél (elnök Bonis, előadó Zuvics J.) ma a következő eset tárgyalatott: Még 1867. évi oct. 16-án este 7 órakeror Tömlő Zachariás, kereskedő neje Samkút-patakról kocsin haza utazván, egyszerre a kocsinban hanyatt esett és ugyanazon pillanatban egy puskalő-vés durrant el. A kocsi ijedségében lóva közzé vá-gott és hazahajtott, és akkor vették észre, hogy Tömlőné halva van. — Az orvosi látlelet azon-ban megjelölve a legkisebb sérülést sem constatálta.

mert mindössze néhány göbés furrodott a nő fejken-dőjébe és fejbőrt oly könnyen horzsolta, hogy jófor-mán sebesítésről szó sem lehetett. A nőt tehát a szó teljes értelmében az ijedség ölte meg. A gyauu bizonyos Onács Mártonra irányult, ki állítólag bo-szubból lőtt volna a nőre, mert férje Onács mostoha atyával vádolt kárára szinleges házvételt kötött vol-na. A bizonyítások elégtelen volta miatt azonban Onács fölmentetett az orgyilkos bűntény alól.

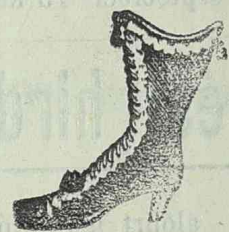
Az „Erdély“-nek valami újdondása a „M. Polgár“ leg utóbbi számában négy hosszú ha-sábon keresztül igyekszik a „Székely Hirlap“ szer-kesztőjét ama sárba rántani, melyből magának kel-lene először „kímásznia. A nagyszájú uraság buzgol-kodását a „Sz Hirlap“ bizonyára kellően fogja méltá-nyolni; részünkről csak azt tanácsoljuk hogy galád rá-galmainak ha hitelt akar szerezni, igyekezzék azokat be is bizonyítani s a többek közt azt is: melyik számában nevezte a „Kelet“ a vásárhelyi polgárságot „ökörorsód“-nak.

Távíratí tudósítás a bécsi tőzsdéről

Sept. 18-án 5% Metalliques 6930. frt. 69.35
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 73.30 frt.
1860. Kölcsön 101.75 Bankrészevény 969. — Hitelin-tézeti részevények 236. — London 11255 ft. st. 112.50.
Ezüst 107.50. Cs. kir. arany 5.42 Napoleon dor 898. 1/2

Urbéri kötvények: Magyarországi 76. — To-mesi 73.75 Erdélyi 75. — Horvátországi 75. —

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Férfi és női cipők
egész Erdélyben legnagyobb
gyári raktára

CSAPÓ SÁNDOR

nagy bazárjában Koozsvártt, a belszőn-és tordautcza szegletén, a nemzeti-szálloda alatt.

Midőn a naponta növekedő szükségnek meg-felelendő, elhatározám, egy a mai igényeknek minden tekintetben megfelelő férfi- és női-czipő-raktárt berendezni, annak folytonosan nagy választékkal leendő ellátatása végett, helybeli jóhírnevű czipész Schwartz Károly ural szövetkeztem, a kellő számú segédse-mélyzettel rendelkezvén, képessé tesz minden megrendelést legfeljebb 48 óra alatt pontos-san teljesíteni.

Helybeli és vidéki megrendeléseket üz-letemben minden időben elfogadok s a pon-tosságról, valamiről kiváló csinosságról ke-zeskedem.

Csapó Sándor

Nyilttér.)*

Minden betegnek erő és egészség
gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciere Du Barry.

Londonból. (16—208)

A mióta a pápa ó szentéje a delicat Revalesciere du Barry használatá által szerencsésen ismét felgyógyult a annak hatását sok orvos ó kórház elismerte, senki sem fogja e becses gyógytáplálék erejét kétségbe vonni, s itt elősorol-juk azon bajokat, a melyeket gyógyszer és költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyál-hártya-, lélegzet-, hugycső- és vesebajok, tuberculose, aszkór, asthma, hurut, emésztés hiány, dugulás, vérhas, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vizek, hidegláz, szédülés, vértolulás, fül-zugás, émelgés, hányás még terhesség alatt is, diabetes, bus-komorság, soványaság, csúsz, közsérny, sápkór. — Kivonat 75.000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyó-gyszerrel dacoltak.

73.877 sz. bizonyítvány.

Buda, bécsi kapuutca 589. febr. 28-án, 1872.

Huszonh t nap óta egyedül aa istentől küldött Revali-scierevel élttem. Ez isteni szer kőtségbeesett állapotomban csodá-t tett, s én nem vonakodom ezen gyógytáplászt a szenvedő ember nem második kinyilatkoztatásának nevezni. E be-cses Revalesciere igen veszedelmes tüdő és gégehurutól, fejszédüléstől és mell szorulástól mentett meg, melyek évek óta minden gyógyszerrel dacoltak. A természet e csoda ado-mánya tehát legfőbb dicőselet érdemel s a szenvedő ember-i ségrek legmelegebben ajánlható.

Köller Flórián,

Cs. kir. nyng. katonai kezelőtiszt.

Táplálóból levén a husnál, a Revalesciere éltteseknél és gyermekeknél 50-szer olcsóbb a gyógyszernél.

Fontos bádgyselekedésben 1 frt. 60 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 60 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt 24 font 36 frt. Revalesciere kétszersült selekedésben 2 frt 60 kr és 4 frt 60 kr. Revalesciere csokoládé porban és táblákban 12 csészére 1 frt 60 kr. 24 csészére 2 frt 60 kr, 48 csészére 4 frt 60 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kaputó Barry du Barry és társa által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszerésznél és tisztviselőknél; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét vagy utavány mellett.

Kolozsvártt: Binder Károlynál. Debreczenben: Mát-halovits István a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszeráránban. Dun-a-Földvártt: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabick Edé és Jekeli-nál. Gyula-Fehérvártt: Mihelyes Zsigmond gyógyszerésznél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Dániel-nél. Pesten Török József-nél. Temesvártt: Quinnyi Alajos és a város-gyészteráránban.

*) E rovat alatt közöltekért csupán a sajtóhatóság engedélyével vállalkozunk.

